

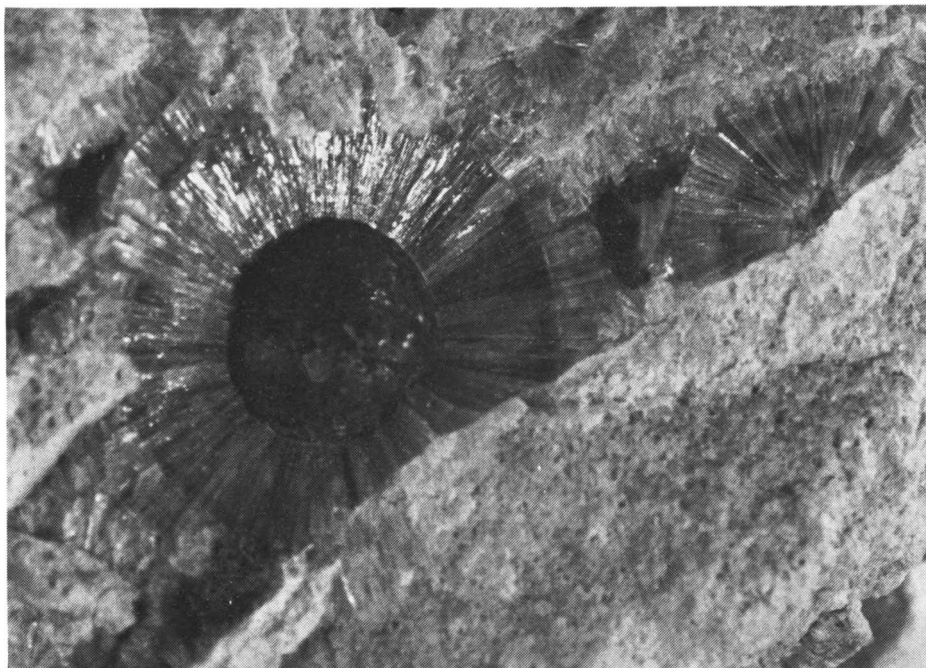

Foto H. J. Burgmans

pakte ene Kenngott het origineel aan door het mineraal naar zijn eerste vindplaats te vernoemen: Richmondit. Daarna werd het een zaakje van het spoor terugzoeken. In 1898 draaide een mineraloog, Groth' de wijzers van de klok met 'gibbsit' terug en pas in onze eeuw werd het uiteindelijk en (hopelijk) definitief 'waveliet'. De ontdekker heeft dat helaas niet meer mogen beleven.

Serpentijn

De foto toont een tienmalige vergroting van een stukje serpentijn uit Arizona, USA. De donkere delen op deze foto zijn van het groene vette mineraal serpentijn en de lichte partijen zijn van het vezelige mineraal chrysotielasbest.

Asbest is de algemene aanduiding voor mineralen bestaande uit uiterst fijne vezels die hittebestendig zijn. Aan deze laatste eigenschap dankt het zijn naam, want het Griekse woord 'Asbestos' betekent n.l. onbrandbaar. Een andere belangrijke eigenschap van asbest is dat het warmte zeer slecht geleidt. 95% van alle asbest is chrysotiel, een mineraal met een vaak levendige goudachtige zijdegls, in verschillende kleuren van geelgroen tot bruinrood. Chrysotiel komt van het Griekse chrysos (goud) en tilos (vezel). Uit chrysotiel met lange vezels worden vuurvaste garens en weefsels vervaardigd voor brandweerpakken e.d. De asbestsoorten met korte vezels worden verwerkt met bindmiddelen; zoals bv. met cement voor dakbedekking en isolatieplaten; met bitumen voor vloeren, remvoeringen en pakkingen en met gips voor de bekende asbestplaatjes. Jaarlijks wordt 2 tot 3 miljoen ton asbest gewonnen uit o.a. de grote asbestgebieden van Quebec in Canada; in de U.S.S.R. ten Noorden van

Foto H. J. Burgmans

Swerdlow'sk en verder in het grensgebied tussen Zuid-Afrika en Rhodesia.

Serpentijn is vanwege zijn taatheid bij een niet al te grote hardheid, van oudsher een zeer gezocht materiaal voor het vervaardigen van kunstvoorwerpen. In het Neolithicum, de z.g. nieuwe steentijd, werden er door onze vroege voorouders fraaie bijlen van gemaakt; een toepassing die overigens zelfs in onze tijd nog voorkomt bij de Papoea's in Nieuw Guinea.

Serpentijn - van het Griekse *serpens* (slang) i.v.m. de vaak groene vlekken - gold vroeger als middel tegen beten van vergiftige slangen; een toepassing die zoals bekend in onze tijd is vervangen door serum. In onze omgeving is serpentijn o.a. te vinden bij Kemmlaten ten Zuiden van Hospenthal (Uri) in Zwitserland; bij Johannes Zeche in het Fichtelgebirge in Duitsland; in Oostenrijk bij Bernstein in Burgenland en in Karinthië bij Mallnitz en Grieserhof.